

РЕШЕНИЕ

№ 125

гр. С., 25.02.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**СОФИЙСКИ ОКРЪЖЕН СЪД, II ВЪЗЗИВЕН ГРАЖДАНСКИ
СЪСТАВ**, в публично заседание на първи февруари през две хиляди двадесет
и трета година в следния състав:

Председател: Ирина Р. Славчева

Членове: Ивайло П. Георгиев
Лилия М. Руневска

при участието на секретаря Теодора Р. Вутева
като разгледа докладваното от Лилия М. Руневска Въззивно гражданско дело
№ 20221800500984 по описа за 2022 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

С решение № 9/15.08.2022 г., постановено по гр. д. № 78/2020 г. по
описа на РС - Пирдоп, е осъдена ГДПБЗН към МВР да плати на А. Д.
Д. сумата от 1482.10 лв., представляваща възнаграждение за положен
извънреден труд в периода 18.02.2017 г. – 18.02.2020 г., сумата от
181.54 лв., представляваща мораторна лихва за периода 01.04.2017 г.
– 17.02.2020 г., ведно със законната лихва върху главницата, считано
от 18.02.2020 г. – датата на предявяване на исковата молба, до
окончателното плащане на сумата. Присъдени са и разноски.

Настоящото производство е по реда на чл. 258 и сл. ГПК и е
образувано по въззивна жалба на ГДПБЗН към МВР срещу горното
решение. Жалбоподателят счита същото за неправилно поради
нарушение на материалния закон. Намира, че няма основание за
преизчисляване с коефициент 1.143 положението от ищеца труд,
поради което не е налице извънреден труд. Оспорва приложимостта
на приетите от ПРС, относими към случая, разпоредби на чл. 187, ал. 3
ЗМВР и чл. 187, ал. 5 и ал. 6 ЗМВР (действали през исковия период).
Подчертава разликата между нощен и извънреден труд. Счита, че
обжалваното решение противоречи и на решението на СЕС от

24.02.2022 г., постановено по дело № С-262/2020 г. Прави извод, че според Съда на Европейския съюз е допустима разлика в третирането по отношение на нормалната продължителност на нощния труд при полицаи и пожарникари в сравнение с работниците от частния сектор, когато е предвидена в националното законодателство на държава-членка и е свързана с допустима от закона цел и е съразмерна с тази цел, каквато е предвидена в ЗМВР и произтича от функциите, вменени на служителите от МВР с разпоредбата на чл. 2, ал. 1 от ЗМВР. Подчертава, че съгласно така цитираното решение на СЕС Директива 2003/88/ЕО не съдържа конкретно изискване за по-малка продължителност на нощния труд. Моли съда да отмени обжалваното решение. Претендира разноски. Прави възражение за прекомерност на претендираното от насрещната страна адвокатско възнаграждение.

В срока по чл. 263, ал. 1 ГПК е постъпил отговор на въззивната жалба, с който същата се оспорва. Въззиваемият счита, че обжалваното решение е правилно, законосъобразно и обосновано. Били доказани всички предпоставки за уважаване на иска му. Възпроизвежда част от аргументите си, изложени в исковата молба. Споделя мотивите на ПРС, касаещи недопускане на дискриминация, и счита, че в обжалваното решение е съобразен един от основните конституционни принципи, а именно – равенството. Тълкува и цитираното от жалбоподателя решение на СЕС от 24.02.2022 г., постановено по дело № С-262/2020 г. Моли съда да потвърди обжалваното решение. Претендира разноски – адвокатски хонорар в минимален размер по НМРАВ.

Съдът намира, че събраните по делото доказателства и установената въз основа на тях фактическа обстановка са описани коректно и изчерпателно в обжалваното решение, поради което не е необходимо да се възпроизвеждат в настоящия съдебен акт.

В производството пред въззивната инстанция не са събрани доказателства.

При така установената фактическа обстановка съдът намира от правна страна следното:

Съгласно разпоредбата на чл. 269 ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта - в обжалваната му част, като по останалите въпроси е ограничен от посоченото в жалбата.

В случая съдът намира, че обжалваното решение е валидно като постановено от надлежен съдебен състав в писмен вид и е подписано

от разгледалия делото съдия, който се е произнесъл в пределите на своята правораздавателна власт.

Същото е и допустимо, тъй като са били налице положителните предпоставки за упражняване на правото на иск, липсвали са отрицателни такива, а първоинстанционният съд се е произнесъл по действително предявените искове.

По съществото на правния спор въззивната инстанция е ограничена от съдържащите се в жалба доводи и във връзка с тях намира следното:

Легалните определения за нощен труд и извънреден труд се съдържат в разпоредбите на чл. 140, ал. 2 КТ и чл. 143, ал. 1 КТ. Съгласно първата от тях нощен е трудът, който се полага от 22.00 ч. до 06.00 ч., а за работници и служители, ненавършили 16-годишна възраст - от 20.00 ч. до 06.00 ч. Съгласно втората от така цитираните разпоредби извънреден е трудът, който се полага по разпореждане или със знанието и без противопоставянето на работодателя или на съответния ръководител от работника или служителя извън установеното за него работно време. При това, извънредният труд е допустим само по изключение, докато нощният труд е принципно допустим, но е съчетан с мерки за ограничаване на неблагоприятното му влияние върху работника или служителя. Същевременно от разпоредбите на чл. 7 и чл. 8 НСОПЗ е видно, че както за нощния, така и за извънредния труд, се заплаща възнаграждение в по-висок размер в сравнение с дневния. Това означава, че подходът за възмездяване на работника или служителя, полагащ нощен или извънреден труд, е принципно еднакъв, а различните начини, по които се изчислява това възнаграждение съгласно чл. 7 и чл. 8 НСОПЗ са израз на конкретна законодателна преценка.

Налице е и специална нормативна регламентация, касаеща заплащането на труда на държавните служители от системата на МВР, какъвто е и ищецът, с оглед обстоятелството, че ГДПБЗН е структура към МВР (арг. от чл. 38, т. 5 ЗМВР). Такава регламентация се съдържа

в разпоредбата на чл. 176 ЗМВР, която предвижда, че брутно месечно възнаграждение на държавните служители на МВР се състои от основно месечно възнаграждение и допълнителни възнаграждения, а сред предвидените допълнителни възнаграждения са и тези за извънреден труд (чл. 178, ал. 1, т. 3 ЗМВР) и за нощен труд (чл. 179, ал. 1 ЗМВР), което означава, че и този специален закон възприема принципно идентичен подход в тези две хипотези.

Отделно от това през процесния период (18.02.2017 г. – 18.02.2020 г.) е действала редакцията от ДВ, бр. 81 от 2016 г. на разпоредбите на чл. 187, ал. 5-7 ЗМВР, съгласно която работата извън редовното работно време до 280 часа годишно се компенсира с възнаграждение за извънреден труд за отработени до 70 часа на тримесечен период - за служителите, работещи на смени, като извънредният труд се заплаща с 50 на сто увеличение върху основното месечно възнаграждение.

В случая страните не спорят, че ищецът е полагал труд на смени, поради което горните разпоредби са относими към настоящия казус. При това, съгласно чл. 187, ал. 3 ЗМВР в редакцията ѝ от процесния период работното време на държавните служители се изчислява в работни дни – подневно, а за работещите на 8-, 12- или 24-часови смени – сумирано за тримесечен период. Определянето на 24-часова смяна е по изключение. При работа на смени е възможно полагането на труд и през нощта между 22.00 и 6.00 ч., като работните часове не следва да надвишават средно 8 часа за всеки 24-часов период.

На последно място съгласно чл. 187, ал. 9 ЗМВР (в редакцията ѝ, действала през процесния период) редът за организацията и разпределянето на работното време, за неговото отчитане, за компенсирането на работата на държавните служители извън редовното работно време, режимът на дежурство, времето за отдих и почивките за държавните служители се определят с наредба на министъра на вътрешните работи. През процесния период е действала

Наредба № 81213-776 от 29.07.2016 г. на министъра на вътрешните работи. Съгласно чл. 3, ал. 3 от нея, държавните служители от МВР може да полагат труд и през нощта между 22:00 ч. и 06:00 ч., като работните часове не следва да надвишават средно 8 часа за всеки 24-часов период, а, съгласно чл. 31 от тази наредба отработеното време през този период се отчита с протокол. Наредбата не урежда хипотезата на трансформиране на нощен труд в дневен, но такава възможност може да се обоснове с разпоредбата на чл. 188, ал. 2 от ЗМВР, съгласно която държавните служители, полагащи труд за времето между 22:00 ч. и 06:00 ч., се ползват със специалната закрила по КТ. Затова съдът намира, че щом в специалния ЗМВР (до изменението на чл. 187, ал. 4 със ЗИДЗМВР, ДВ, бр. 60 от 2020 г.) и в наредбата, издадена по чл. 187, ал. 9 ЗВМР, липсва изрично правило за отчитане на нощния труд, няма пречка при сумирано отчитане на работното време на служителите от МВР, работещи по служебно правоотношение, да се прилагат субсидиарно подзаконовите нормативни актове по прилагането на КТ, вкл. чл. 9, ал. 2 НСОПЗ. Обратното тълкуване би означавало да се допуснат различни системи на отчитане на нощния труд, полаган от служителите в МВР и от работниците по трудово правоотношение, което би довело до нарушаване на принципа за равностойно третиране, закрепен в чл. 6 от Конституцията на Република България и чл. 14 КЗПЧОС.

Във връзка с горното съдът намира за неоснователен довода на жалбоподателя, че в ЗМВР са предвидени други мерки на защита на служителите с оглед особения тежест на полагания труд, откъдето прави извод, че нямало основание те да се ползват от общите привилегии на КТ и НСОПЗ при полагане на нощен и/или извънреден труд. Наистина ЗМВР и КСО съдържат редица компенсаторни механизми (напр. допълнително възнаграждение за прослужено време, по-продължителен основен платен годишен отпуск, обезщетение при прекратяване на служебното правоотношение, по-

благоприятни условия за придобиване право на пенсия), но следва да се има предвид, че всички те са общи, а не специфични, т. е. касаят всички служители в системата на МВР, независимо дали полагат нощен труд или не. От друга страна предмет на настоящото производство е именно заплащане на нощен труд, който не се компенсира пряко с помощта на цитираните по-горе правни възможности. Поради това и с оглед разпоредбата на чл. 188, ал. 2 ЗМВР настоящият съдебен състав намира, че прилагането на установения в чл. 9, ал. 2 НСОПЗ коефициент за отчитане на положения от ищеца нощен труд е основателно. По-конкретно тази разпоредба предвижда при сумирано изчисляване на работното време нощните часове да се превръщат в дневни с коефициент, равен на отношението между нормалната продължителност на дневното и нощното работно време, установени за подневно отчитане на работното време за съответното работно място. Следователно приложимият коефициент е 1.143, който се получава като нормалната продължителност от 8 часа на работното време през деня се раздели на нормалната продължителност на работното време през нощта от 7 часа (доколкото през исковия период в ЗМВР не е имало разпоредба, аналогична на сега съществуващата такава по чл. 187, ал. 1, изр. 2 ЗМВР, която да установява нормалната продължителност на нощното работно време при подневно отчитане на работното време, а при празната в специалния закон по този въпрос следва да се приложи общото правило на чл. 140, ал. 1, изр. 2 КТ, съгласно което нормалната продължителност на работното време през нощта при 5-дневна работна седмица е до 7 часа).

Съдът намира, че така обоснованият подход на изчисление съответства на решението на СЕС от 24.02.2022 г. по дело С-262/20 г., съгласно което не се налага приемане на национална правна уредба, която да предвижда, че нормалната продължителност на нощния труд за работниците от публичния сектор като полицаите и пожарникарите

е по-кратка от предвидената за тях нормална продължителност на труда през деня, но при всички случаи в полза на такива работници трябва да се вземат други мерки за защита под формата на продължителност на работното време, заплащане, обезщетения или сходни придобивки, които да компенсират особената тежест на полагания от тях нощен труд. Именно такава компенсация за полагания от ищеца нощен труд е определеното парично допълнително възнаграждение по посочения по-горе ред.

В същия смисъл са и мотивите по втория въпрос, на който отговаря така цитираното решение на СЕС, съгласно които „ако не е основана на обективен и разумен критерий, всяка разлика в третирането, която разпоредбите на националното право в областта на нощния труд въвеждат по отношение на различни категории работници, намиращи се в сходно положение, би била несъвместима с правото на Съюза и би налагала в такъв случай националният съд да тълкува националното право във възможно най-голяма степен с оглед на текста и целта на съответната разпоредба на първичното право, като вземе предвид цялото вътрешно право и приложи признатите от последното тълкувателни методи, за да гарантира пълната ефективност на тази разпоредба и да достигне до разрешение, съответстващо на преследваната с нея цел“.

По така изложените съображения, обжалваното решение е правилно и следва да бъде потвърдено.

С оглед изхода на делото и направено в този смисъл искане в полза на въззиваемия следва да се присъдят направените от него разноски във въззивното производство, каквито се установяват в размер на 700 лв. – адвокатско възнаграждение.

Във връзка с това съдът намира за неоснователно възражението на жалбоподателя за прекомерност на възнаграждението. Видно от датата на представения договор за правна защита и съдействие, той е сключен на 01.02.2023 г., т. е. след измененията на НМРАВ от ДВ, бр. 88 от 4.11.2022 г. Съгласно актуалната редакция на чл. 7, ал. 2 НМРАВ минималното възнаграждение за защита в производството материален интерес е в размер на 566.34 лв. Следва

обаче да се има предвид, че всяка страна има право да избере такъв адвокат, за когото счита, че по най-добър начин би защитил интересите ѝ, като не може да се очаква той задължително да оценява труда си по минималните цени от НМРАВ. Възможно и нормално е с оглед предоставяното качество на услугата адвокатът да изисква по-високо възнаграждение за своя труд в известни граници. Според настоящия съдебен състав, с оглед актуалния стандарт на живот в страната и определените минимални възнаграждения, такава граница е 50 % над размера, определен с цитираната по-горе Наредба, доколкото не става въпрос за строго специфични казуси, респ. за уникална квалификация на адвоката. В случая тази граница е 849.52 лв., т. е. е по-висока от реално заплатеното възнаграждение от 700 лв., поради което няма основание за неговото редуциране.

Мотивиран от горното съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 9/15.08.2022 г., постановено по гр. д. № 78/2020 г. по описа на РС – Пирдоп.

ОСЪЖДА ГДПБЗН към МВР с адрес гр. С., ул. „П.“ № 171А да плати на А. Д. Д. с ЕГН ***** разноски във въззивното производство в размер на 700 лв. – адвокатско възнаграждение.

Решението не подлежи на обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____